

Sygn. akt I ACz 1813/15

POSTANOWIENIE

Dnia 21 października 2015 roku

Sąd Apelacyjny w Krakowie, Wydział I Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSA Wojciech Kościołek

po rozpoznaniu w dniu 21 października 2015 roku w Krakowie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa (...) spółki jawnej w M.

przeciwko W. F. (1)

u uznanie czynności prawnej za bezskuteczną

na skutek zażalenia pozwanego na postanowienie Sądu Okręgowego
w Krakowie z dnia 21 lipca 2015 roku, sygn. akt I C 1682/13

postanawia:

oddalić zażalenie.

Sygn. akt I ACz 1813/15

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Okręgowy oddalił wniosek pozwanego W. F. (1) o zwolnienie od opłaty sądowej od apelacji.

Jak wynika z pisemnego uzasadnienia wydanego postanowienia z dołączonego do wniosku oświadczenia majątkowego wynika, że pozwany pozostaje w gospodarstwie domowym wraz z konkubentką i dwojgiem małoletnich dzieci, jest właścicielem lokalu mieszkalnego o pow. 64 m² i wartości 300.000 zł, położonego w K. przy ul. (...) i stanowiącego przedmiot niniejszego postępowania, nie posiada oszczędności ani wartościowych przedmiotów za wyjątkiem samochodu marki V. (...), rocznik 2001 o wartości 6.000 zł, pobiera wynagrodzenie z tytułu umowy o pracę w kwocie 1.500 zł netto miesięcznie. Nadto pozwany oświadczył, że jego konkubentka pozwanego uzyskuje miesięcznie zasiłek macierzyński w kwocie 1.600 zł netto natomiast stałe wydatki pozwanego wynoszą ok. 1.200 zł miesięcznie.

Zarządzeniem z dnia 1 czerwca 2015 r. Przewodniczący wezwał pozwanego do uzupełnienia braków przedmiotowego wniosku poprzez: przedłożenie rocznych deklaracji podatkowych PIT pozwanego i jego partnerki za 2014 rok, przedłożenie zaświadczenia od pracodawcy lub umowy o pracę pozwanego celem potwierdzenia wysokości uzyskiwanego wynagrodzenia za pracę, przedłożenie oświadczenia pozwanego o posiadanych przez niego rachunkach bankowych i lokatach w przeciągu ostatnich 4 miesięcy wraz z zaświadczeniem o aktualnych obrotach na rachunkach oraz wyciągami z rachunków bankowych pozwanego za ostatnie 4 miesiące, podanie jakie są miesięczne koszty utrzymania rodziny pozwanego w zakresie takich wydatków jak wyżywienie, zakup ubrań, rzeczy dla dzieci itp., przedłożenie zaświadczenia z Wydziału Komunikacji o zarejestrowanych na pozwanego/partnerkę pozwanego pojazdach oraz podanie ich wartości – w terminie dwóch tygodni od daty otrzymania wezwania, pod rygorem oddalenia wniosku .

W odpowiedzi na powyższe wezwanie pozwany przedłożył następujące dokumenty:

- roczną deklarację podatkową PIT pozwanego, z której wynika, iż w 2014 r. pozwany z tytułu umowy o pracę uzyskał przychód w kwocie 19.030, 71 zł (dochód 17.806,96 zł), z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej przychód w kwocie 359.965,54 zł (dochód 17.080,69 zł) oraz z tytułu innych źródeł dochód w kwocie 1.929,41 zł; razem dochód – 36.817,06 zł;

- roczną deklarację podatkową PIT partnerki – U. W., z której wynika, iż w 2014 r. uzyskała ona dochód w kwocie 15.384,68 zł;

- umowę o pracę z dnia 4 maja 2011 r., z której wynika, iż pozwany zatrudniony jest w spółce (...) sp. z o.o. w K. na czas nieokreślony na stanowisku pracownik administracyjny na ¼ etatu z wynagrodzeniem brutto miesięcznie 400 zł;

- oświadczenie z dnia 22 czerwca 2015 r., z którego wynika, iż pozwany posiada jeden rachunek bankowy w Banku (...) oraz w okresie ostatnich 4 miesięcy nie posiadał lokat bankowych – pozwany jednocześnie zaznaczył, iż z uwagi, że na wspomnianym rachunku nie występują wyłącznie obroty dotyczące jego osoby nie jest w stanie przedłożyć zaświadczenia o aktualnych obrotach na tym rachunku za ostatnie 4 miesiące;

- oświadczenie z dnia 22 czerwca 2015 r., z którego wynika, iż miesięczne koszty utrzymania rodziny pozwanego wynoszą ok. 1.800 zł w tym wyżywienie, koszty ubrań, rzeczy dla dzieci,

- zaświadczenie z Wydziału Komunikacji Urzędu Miasta K. z dnia 26 czerwca 2015 r., z którego wynika, iż pozwany jest współwłaścicielem ciągnika samochodowego marki I. (...) z 2003 r, naczepy ciężarowej marki K. (...) z 2002 r., naczepy ciężarowej marki K. (...) z 2002 r., naczepy ciężarowej marki K. (...) z 2002 r., ciągnika samochodowego marki I. (...) z 2007 r., naczepy ciężarowej marki K. (...) z 2002 r., oraz samochodu osobowego marki V. (...) z 2001 r.,

- oświadczenie z dnia 1 lipca 2015 r., z którego wynika, iż wykazane w zaświadczeniu Wydziału Komunikacji pojazdy mechaniczne i naczepy oraz samochód osobowy mają następującą wartość: (...) – 18.000 zł, (...)–17.000 zł, (...)–17.000 zł, (...)– 17.000 zł, (...)– 43.000 zł,(...)-17.000 zł, oraz (...)– 5500 zł;

- zaświadczenia z Wydziału Komunikacji Starostwa Powiatowego w M. z dnia 3 lipca 2015 r., z którego wynika, iż U. W. nie figuruje jako właściciel oraz współwłaściciel zarejestrowanych pojazdów;

- ksero wyciągu z rachunku bankowego firmy (...) s.c. E. F., W. F. (2), z którego wynika, iż firma ta na dzień 2 czerwca 2015 r. posiadała środki w kwocie 601,82 zł.

- oświadczenie, że przedmiotowe pojazdy stanowią majątek (...) s.c. w K., którą to działalność prowadził pozwany z kuzynką E. F., oraz że obecnie działalność ta jest zawieszona. Pozwany nie ma też kontaktu ze współnikiem, który najprawdopodobniej przebywa za granicą.

Odnosząc się do powyższego, Sąd Okręgowy wskazał, że pozwany nie wykonał w całości zarządzenia z dnia 1 czerwca 2015 r., gdyż świadomie nie przedłożył zaświadczenia o aktualnych obrotach na posiadanym rachunku bankowym w ostatnich 4 miesiącach. Okoliczność zatajenia przez pozwanego przedstawienia stanu posiadania środków finansowych na rachunku uniemożliwiła Sądowi pełną ocenę sytuacji majątkowej pozwanego i skutkowałą oddaleniem wniosku. Zdaniem Sądu Okręgowego niewiarygodne są deklaracje pozwanego, że jego rachunek bankowy zawiera także operacje finansowe postronnej osoby i w związku z tym dokumenty z nim związane (wyciągi), nie mogą być udostępnione Sądowi do wglądu. Niezależnie od powyższych rozważań Sąd Okręgowy podkreślił, że pozwany ze względu na posiadany majątek oraz skalę osiąganych przychodów z działalności gospodarczej jest w stanie uiścić opłatę od apelacji. Wbrew twierdzeniom pozwanego, nie zawiesił on prowadzenia działalności gospodarczej, gdyż z przedłożonego zaświadczenia z (...) wynika, że zawieszenie dotyczy współnika E. F.. Nadto Sąd Okręgowy podkreślił, że przedmiotowa sprawa toczy się od września 2013 r., zatem pozwany miał więc wystarczająco dużo czasu, aby zabezpieczyć stosowne środki na wypadek wydania niekorzystanego dla niego wyroku.

Zażalenie na powyższe postanowienie wniósł pozwany, domagając się jego zmiany lub uchylenia i przekazania sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania. Zdaniem pozwanego przedstawiona przez niego sytuacja finansowa dowodzi, że pozwany nie jest w stanie ponieść opłaty od apelacji. W ocenie skarżącego Sąd Okręgowy powinien przede wszystkim ocenić aktualną jego sytuację finansową. Kwota 350.000 zł stanowi przychód z prowadzonej działalności gospodarczej, a po odliczeniu kosztów jej prowadzenia w kwocie ok. 340.000 zł sytuacja majątkowa pozwanego jawi się odmiennie niż to uznał Sąd Okręgowy. Również błędnie Sąd Okręgowy uznał, że pozwany może spieniężyć swój majątek, w sytuacji, gdy służy on pozwanemu do prowadzenia działalności gospodarczej.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Zażalenie nie ma uzasadnionych podstaw.

Jak wynika z treści art. 102 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. 2005 Nr 167, poz. 1398 ze zm.) osoba fizyczna może domagać się zwolnienia od kosztów sądowych, jeżeli złoży oświadczenie, że nie jest w stanie ich ponieść bez uszczerbku utrzymania koniecznego dla siebie i rodziny. Wobec tego, zwolnienie od kosztów sądowych uzależnione jest od ustalenia przez Sąd, w oparciu o okoliczności dotyczące stanu rodzinnego, majątkowego, dochodów i źródeł utrzymania osoby ubiegającej się o zwolnienie, iż osoba ta nie jest w stanie ponieść kosztów sądowych bez uszczerbku dla utrzymania siebie i swojej rodziny. Powyższy stan winien wynikać z rzetelnego i wiarygodnego oświadczenia majątkowego zawierającego dane dotyczące wysokości uzyskiwanego dochodu, posiadanego majątku oraz stanu rodzinnego.

Sąd I instancji wyciągnął właściwe wnioski z oświadczenia pozwanego o stanie rodzinnym, majątku, dochodach i źródłach utrzymania oraz z dodatkowych wyjaśnień i przedłożonych dokumentów odmawiając pozwanemu zwolnienia od kosztów sądowych ze względu na fragmentaryczność podanych informacji, które nie pozwalają na pełną ocenę jego sytuacji materialnej.

Wbrew twierdzeniom żalącego, wnioskować można, że sytuacja majątkowa skarżącego nie jest tak zła, jak to przedstawia w zażaleniu, a na znaczne możliwości finansowe skarżącego wskazują także przedłożone zeznania podatkowe za rok 2014 r. Pozwany w okresie tym poniósł koszty prowadzonej działalności gospodarczej w kwocie ponad 340.000 zł, co oznacza, że dysponował on znacznymi środkami finansowymi, nieporównywalnymi do należnej opłaty od apelacji. Okoliczność, że pozwany wykazuje wysokie koszty prowadzenia działalności gospodarczej, przekłada się na stwierdzenie, że dysponuje on znacznymi środkami finansowymi, a jedynie od decyzji skarżącego zależy, czy przeznaczy je na koszty sądowe, czy też na inne cele.

Trafnie podniósł skarżący w zażaleniu, że przede wszystkim Sąd w postępowaniu dotyczącym zwolnienia od kosztów sądowych powinien badać aktualną sytuację majątkową wnioskodawcy. Wobec tego, że przedłożone zeznania podatkowe za 2014 r. obrazują sytuację finansową pozwanego i jego konkubentki w dawniejszym okresie, Sąd I instancji zasadnie wezwał pozwanego do przedłożenia również do przedłożenia wyciągu z posiadanego rachunku bankowego za ostatnie 4 miesiące. Pomimo wezwania nie przedłożył on żądanego dokumentu. Wskutek wypełnienia przez pozwanego nałożonego na niego zobowiązania z dnia 1 czerwca 2015 r. w sposób wybiórczy, pełna aktualna sytuacja majątkowa skarżącego nie jest znana, a uchylenie się od przedstawienia szczegółowych danych o przepływie środków pieniężnych na rachunku bankowym może stanowić samoistną podstawę do oddalenia wniosku.

Wskazać należy, że pomimo zapoznania się z motywami zapadłego rozstrzygnięcia Sądu Okręgowego, pozwany nawet w późniejszym okresie tj. wraz z zażaleniem nie podał wyczerpujących informacji co do historii dokonanych operacji na posiadanym rachunku bankowym. Przedstawienie niektórych żądanych dokumentów i jednoczesne przemilczenie pozostałych danych dotyczących aktualnej sytuacji majątkowej wnioskodawcy, nie oznacza, że Sąd powinien wnioskować w sposób korzystny dla strony wnioskującej o zwolnienie od kosztów jedynie na tych okolicznościach, które strona ta przedstawiła w sposób wybiórczy, jedynie dla siebie dogodny.

Takie właśnie nierzetelne zachowanie pozwanego uniemożliwiło ocenę jego rzeczywistej sytuacji majątkowej w kontekście spełnienia przez niego ustawowych przesłanek zwolnienia od kosztów sądowych. Sąd Apelacyjny zauważa, że nie było żadnych podstaw ku temu aby wyciąg z historii operacji na rachunku bankowym został przez pozwanego na potrzeby niniejszego postępowania zanonimizowany w zakresie dotyczącym danych osobowych osób postronnych.

Stwierdzić zatem należy, że nie istnieją żadne przesłanki, które przemawiałyby za udzieleniem skarżącemu zwolnienia od opłaty od apelacji a w konsekwencji, że brak jest podstaw do zmiany zaskarżonego orzeczenia w kierunku postulowanym przez żalącego.

Wobec powyższego, Sąd Apelacyjny, na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. orzekł jak w sentencji.